

दशलक्षहून अधिक लोकसंख्या असलेल्या
महानगरपालिकांमध्ये सिंगल युज प्लास्टिक
बंदीच्या प्रभावी अंमलबजावणी करिता
महानगरपालिकास्तरीय टास्क फोर्स स्थापन
करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग
शासन निर्णय, क्रमांक: स्वमअ-२०१७/प्र.क्र.२६४/नवि-३४
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२,
दिनांक: ३१ मार्च, २०२२

वाचा: - १. केंद्र शासनाचे प्लास्टिक कचरा व्यवस्थापन नियम २०१६ व त्या खालील सुधारणा.
२. शासन निर्णय, पर्यावरण तथा वातावरणीय बदल विभाग, क्र. प्लास्टिक-२०२१/प्र.क्र.५३/तां.क.१,
दिनांक ०१.११.२०२१

शासन निर्णय :-

उपरोक्त वाचा येथील केंद्र शासनाचे प्लास्टिक कचरा व्यवस्थापन नियम २०१६ व त्या खालील सुधारणा नियमांच्या अनुषंगाने दशलक्षहून अधिक लोकसंख्या असलेल्या राज्यातील महानगरपालिकांमध्ये सिंगल युज प्लास्टिक बंदीच्या प्रभावी अंमलबजावणी करिता खालीलप्रमाणे महानगरपालिकास्तरीय टास्क फोर्स स्थापन करण्यात येत आहे:

१. महानगरपालिका आयुक्त/अतिरिक्त आयुक्त महानगरपालिका	अध्यक्ष
२. उपायुक्त (घनकचरा व्यवस्थापन)/ घनकचरा व्यवस्थापन विषय हाताळणारे विभाग प्रमुख	सदस्य, सचिव
३. जिल्हाधिकारी नामनिर्देशित महसूल अधिकारी	सदस्य
४. पोलिस आयुक्त नामनिर्देशित पोलिस अधिकारी	सदस्य
५. पर्यावरण अधिकारी महानगरपालिका	सदस्य
६. शिक्षण अधिकारी महानगरपालिका	सदस्य
७. समाज विकास अधिकारी महानगरपालिका	सदस्य
८. प्रमुख विधी सल्लागार महानगरपालिका	सदस्य
९. महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळ यांचा जिल्हास्तरावरील अधिकारी	सदस्य
१०. जिल्हा उद्योग अधिकारी	सदस्य
११. जन संपर्क अधिकारी, महानगरपालिका	सदस्य
(महानगरपालिका आयुक्त आवश्यकतेनुसार अतिरिक्त सदस्य नियुक्त करू शकतील)	

२. महानगरपालिकेच्या घनकचरा व्यवस्थापन विभाग सिंगल युज प्लास्टिक बंदीच्या उपाययोजना करण्यासाठी नोडल विभाग म्हाणून कार्य करेल. या टास्क फोर्सची बैठक दर महिन्याला किमान एकदा घेण्यात यावी.

टास्क फोर्सची कर्तव्ये :

१. प्लास्टिक कचरा व्यवस्थापन नियम २०१६ व त्या खालील सुधारणा नियमांच्या अंमलबजावणीसाठी आणि शहर स्तरावरील विविध विभाग यांचे समन्वयित प्रयत्न आणि संसाधनांसह सिंगल युज प्लास्टिक बंदीच्या अंमलबजावणीसाठी एक सर्वसमावेशक कृती आराखडा तयार करणे.

२. शहरातील निर्माण होत असलेल्या प्लास्टिक कचऱ्याचे मूल्यमापन करून त्याचे संकलन, पुनर्वापर आणि अंतिम विल्हेवाटीच्या संदर्भात (किमान वापर, पुनर्वापर आणि पुनर्चक्रीकरण) धोरण आखणे.
  ३. प्लास्टिक कचरा व्यवस्थापन नियम २०१६ व त्या खालील सुधारणा नियमांची प्रभावी अंमलबजावणी करणे आणि शहरात सिंगल यूज प्लॅस्टिक (एसयूपी) चा वापर टप्प्याटप्प्याने बंद करणे.
  ४. प्लास्टिक कचरा व्यवस्थापन नियम २०१६ व त्या खालील सुधारणा नियमांच्या अंमलबजावणीच्या अनुषंगाने प्रतिबंधित सिंगल यूज प्लॅस्टिक (एसयूपी) ला पर्यायी साधनांची निश्चिती करून त्याचा वापर करणे.
  ५. प्लास्टिक कचरा व्यवस्थापन नियम २०१६ व त्या खालील सुधारणा नियमांच्या अंमलबजावणीच्या अनुषंगाने सुयोग्य संनियंत्रण व्यवस्था उभारणी करणे.
  ६. प्लास्टिक कचरा व्यवस्थापन, प्लास्टिकचा किमान वापर, पुनर्वापर आणि पुनर्चक्रीकरण याबाबत तसेच प्लास्टिकच्या प्रदुषणाबाबत व्यापक जनजागृती करण्याच्या दृष्टीने विशेष मोहीम आखणे. यामध्ये शाळा, महाविद्यालये, विद्यापीठे, NCC, NSS, युवक संघटना, व्यापारी/उदयोजक संघटना, स्वयंसेवी संस्था इत्यादींना समाविष्ट करून घेऊन मोठ्या प्रमाणावर जनजागृती करणे.
२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२२०३३१२३५२५८७४२५ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(अजित पालवे)

कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- २) मा.मंत्री, नगर विकास यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ३) मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
- ४) प्रधान सचिव (नवि-२) नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- ५) प्रधान सचिव, पर्यावरण विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- ६) आयुक्त, तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, वरली, मुंबई
- ७) विभागीय आयुक्त (सर्व)
- ८) जिल्हाधिकारी (संबंधित)
- ९) आयुक्त, सर्व महानगरपालिका
- १०) राज्य अभियान संचालक, स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी) मुंबई
- ११) मुख्याधिकारी, नगरपरिषदा / नगरपंचायती (संबंधित)
- १२) उप संचालक, नगरपालिका शाखा, विभागीय आयुक्त कार्यालय (सर्व)
- १३) जिल्हा प्रशासन अधिकारी, नगरपालिका शाखा, जिल्हाधिकारी कार्यालय (संबंधित)
- १४) निवडनस्ती, नवि-३४, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.